

The
Dr. Yitzchak Belizon z'l
BEIS MEDRASH
OF BOCA RATON SYNAGOGUE

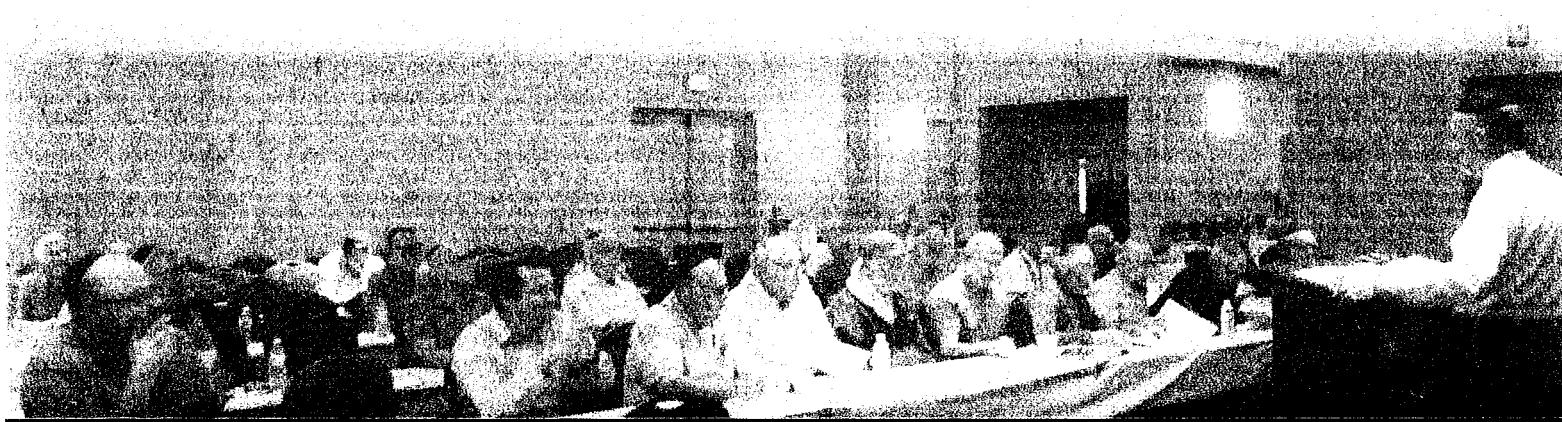
Men's Afternoon Kollel

Sponsored by Frohlich Financial Group, LLC

PARSHAS VAYECHI GEMS 5780

Rabbi Ari Mirzoeff

This week's learning is sponsored by Shoshana and Abraham Soffer: *Lilui nishmas his parents*.
רבקה לאה בת רב צאב and רב שמואל מנחם בן חיימ' יעקב

For more information, or to sponsor a shiur, please contact the Rosh Beis Medrash,
Rabbi Simcha Shabtai, at rss@brsonline.org or 347.439.7031

Boca Raton Synagogue • Hahn Judaic Campus
7900 Montoya Circle North, Boca Raton, FL 33433-4912
tel 561.394.0394 • fax 561.394.0180 • office@brsonline.org • www.brsonline.org

(1)

שוחות

שו

פרשת ויחי

אליעזר

ברכות יעקב אבינו.

החכמָה דִּעָת, וְכֵן הַוָּעָנִין כָּל הַבְּרָכוֹת
שֶׁמְבָקְשִׁים שִׁיוּבָרֵךְ בְּנֵנוֹ כְּבוֹדָתָה מֵהֶם אֱלֹקִינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם".

זה היה גם הכוונה בברכת יעקב לשבטיהם,
דהיינו שהבריך יעקב מכוחותיו ל"יב"
שבטי יה, ו"איש אשר כברכתו ברך אותם"
(בראשית מ"ט, כ"ח), כי האמת הוא שישם
הרבה כוחות ותכונות הנפש בין האנשים,
וככל אחד זוכה לתוכנת הנפש שלו המיחודת
בעבורו. ולפעמים הבוחר כשהוא רואה
ומתבונן בחבירו היושב לצד, והוא רואה
את תפילתו ותורתו של חבריו כמה הם
נעימים וטובים, הרי הוא חושב בקרבו
הלאומי והתייחס זוכה לתוכנת נפשו של
פלוני, כי הלא אם הייתי גם אני זוכה
לזה הרי הייתי גדול באופן גדול ועצום
לאין ערוך, אך במחשבה זו יש טעת
גדולה, כי הלא "איש אשר כברכתו ברך
אותם", יעקב אבינו נתן בהם הכח של כל
אחד בכוחותיו ובתכונות נפשו, אם הוא
משיך בו את כוחותיו של יעקב אבינו
ע"י הברכה, והוא מוציא מן הכח אל
הפועל כל אותן הכוחות הטמונה בו,
הרי שיכל להצליח במלוא ההצלחה בכל
הענינים, על אף התכונות הנפש והכוחות
שהנו השיב".

ברוך מלשון הברכה

"וַיֹּחִי יַעֲקֹב בָּאָרֶץ מִצְרָיִם", פירוש פרשה
זו סתומה היא, הכוונה בזה הוא,
שיעקב אבינו הכנס חיות אפילו בארץ
מצרים, אפילו במקום עמוק הסתימה שהכל
נסתם ואין חזון, אעפ"כ הכנס שם יעקב
כהה חיים, עד כדי כך ששנותיו הטובים
היו שם במצרים בתוך עומק החשכות
וה挫折ות. דהיינו כתעת קודם הסתלקותו של
יעקב מהעולם לפני שהתחיל קשי
השיעור, כי יעקב כבר חזה ברוח קדשו
את אשר יקרה אותו לאחר קבורתו, וכבר
או נתן להם את ברכתו. כי מהו עניין
הברכה, הנה בכל ברכה פותחים אנו
בתיבות "ברוך אתה", והכיאור בתיבות
"ברוך", יש כמה וכמה מהלכים בשיטות
הראשונים, והספרים הקדושים הולכים
בשיטת הדאשונים ש"ברוך" הוא מלשון
הברכה, וכך הברכת הגפניים, כי ברכה
זהו המשכה, והכוונה כי לפעים יש עין
שהוא זקן ואינו מוציא פירות טובים
כבעבר, לכן לוקחים את העין וمبرיכים
אתו, והיינו שמשיכים בו כוחות ממוקמות
אחרים. וזהו הביאור בכל "ברוך אתה",
וכגון כשאומרים "ברוך אתה ה' חונן
הדעת", הרי הוא בקשה שמקשים אנו
מלפנינו יתברך שימוש עליינו מקור

ו פרשת ויחי.

(1)

כ"ג יג. זג זמ"ז אל' 5' 8'

ככ' יתקין נזקן ג'ג

תורת יהוזיאל מג ויחי

אין כל מחלוקת ברכה אלא השלום, וזה בר, הינו שתהי באחדות גמורה כאיש אחד, ועל ידי כך בר יברך ישראל, המשיכו ברכה לישראל. גם דנה ידוע שבשביל משקל שני סלעים מילת השוטף יעקב לישוף נתגלה הדבר וירדו אבותינו למצרים, ואם כן למה עשה כאן קנהה בין שני אחים לשום את אפרים לפני מנשה הבכור. ויבואר עפ"י משל לאב שיש לו שני בניהם וננתן לאחד מהם טבעת והב על ידו ולהשוני נתן טבעת כסף, או ייש לשני קנהה על אחיו. אבל לאב שיש לו בן אחד, וננתן על ידו האחת טבעת והב ועל ידו השנית טבעת כסף, בודאי לא שייך בוה קנהה מדוע לא נתן את טבעת הכסף על היד השנית, כי הכל גופ אחד הוא. והוא ויבלם ביום ההוא לאמר בר יברך ישראל, פירוש. קודם לכל ברכה ברך אותם לאמר בר; ככלומר שתהייה אחדות גמורה ביניהם עד שיצדק לומר על שניהם תיבת בר, ואחר כך יוכל לומר ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה ולא תהיה שם קנהה ביניהם.
(דברי ישראל ויחי)

בטרם אל תבא נפשי בקהלם אל תחר בכדי וגוי (מט, ז).
 פירוש, בקהלם, כשיקhil קרח שהוא משפטו של לוי את כל העדה על משה ועל אהרן. אמר בשם הרה"ק ר' יעקב זצוק"ל בן הרה"ק ר' אלימלך מליזנסק זצוק"ל, כי כוונת קרח לא הייתה גאות כפשותו, רק כוונתו בודאי הייתה לבדוק וסודות, אף על פי כן כיוון שהיה על ידי מחלוקת, אמר יעקב אבינו בסודם אל תבאו נפשי, אני נני רוצח בסודותם שלהם ובבדותם שלהם כי הם מעלה דפודא, וד"ל.
(דברי ישראל ויחי)

ש מ ו ת

ויקצו מפני בני ישראל (א, יב).
 בראש"י, ורבותינו דרשנו כקוצים היו בעיניהם. פירוש, כי העיגנים שלהם היו הניצוצות הקדושים שהיו בהם ומחייבים אותם, כאשר הוציאו בני ישראל את הניצוצות הקדושים מהם, נעשו באמת סומים. וזה היה עניין הארץ נשלה לפני בני ישראל, והיתה זורקת מריה בכנענים ומסמאת את עיניהם. כי צרעה אותן הצער, וזה בעצם היה מסמא את עיניהם, בסוד עת אשר שלט האדם וגוי (קחתת ח).
(דברי ישראל שמות)

וישמע פרעה את הדבר הזה וגוי ויבrho משה מפני פרעה (ב, ט).
 פירוש, הם (דתן ואבירים) הלשינו עליו. דתן ואבירים היו החתולשות הסיבות גם לגולות האחים, כי הם גרמו לכך שהוציא משה רבינו לברוח למצרים, ועל ידי זה נשתקעו ישראל במ"ט שעריו טומאה, וכלך לא יכולו להיות למצרים כל ומן השעבוד

הציגות מודפסת צפוי נעלם עד עמה, וזה שסתומה"ק נקלחת מהלומת:
יבדברי כ"ק אמרו"ר זונגע"ה ה'גנ"ל על גמ' פמיסים ומדי' לרמג"ס הלאום ק"ט, וכלן נומר פירוש על חמלה"מ (חמה כ"ט, ע"ט) וזוס השמיי נסיה לצעי מנטה (צמדל' ו', נ"ד) וכוכו וৎס מה פירוש לפמי מנטה (נרטצתם מ"מ, ע"ז), ע"ל הרמו ה'ו שמי צמי', וכמו שמלר אמרו"ר זונגע"ה ז"ע על פלוגמת צ"ט וב"ס חמוכה [עין נעלם ויתכ' חות מ''] והלכה כ"ה, הסנהמה עותה מזוה, פ"י ע"ז ואניהם ימלס וגוי' מהליס י"ז, י"ד) סיינו שロוה נעצותם שמזוה בצלימות, ציטולו צו התלהבותם שמזוה נעד צלול כנבה נקלתו לח תכערת המזוה, וגצה' נעלם ונעד צהצער פרצנו וכינ"ל, וזה מפלמיינו וק"יס מלכוון תמייד ומלוון עליינו לעולם ועד, חנ'ל ע"ע חן'ן נמנעו יכוליס נעצות כוז וסומר רום למ' יורע, ריק ה'לכה ה'ו סדרקה עותה מזוה, וכיהצ'ר דברנו גלהרוכת בעז"ה. [מל"ה ונדרורי ע"כ שוח' כתמי'ק, ע"י נעלם מזוה לא' סבכיה גס דנרי המד"מ ה'גנ"ל, ודו"ק]:

ה] **האמפו**. והגידה נכס וגוי, רקנְיוֹ וצמעו
כני יעקב וצמעו חל יטראָן הַדִּיכָּס
מ"ע, ה'ג'), גמד"ר (י"ח, ב') הַלְּקָפָו וכו'
סטטרו ביה מה דהָמָת חֲמֵרָה וַיְלַקְּפָו וגו' ויטהרו
שלצחות (נממי י"ג, ט') ולען חֲמֵרָה יוֹה חֲמָן
על הממלוקה חֲמָר לְבָון מַהְוָן כָּלְכָּן חֲמִיפָה מַהְתָּ
כו' סמקיין עַמְּמָקָן גַּהְוָלה.

ט' סמלריך עפ"י רמי, הגס צנמתקה קימנו
ולג' גילה הקן, מ"מ מהר עלה סיין
המנג ולוחק ה"ע עד הקן, וכגעין צהמר לוד
צע"ס (מלחין קל"ע, י"ח)Ekiguomi וועדי עטער,
הוות כי צהארית סיימים נלהב מיס חיין לאטער
זונעהה, זו עיקר טאלמן כל יטאלן הו ע"י
אומיפט כל יטאלן ימוד לנש כלמא, זה מלוי
זיא ע"י האקז'ו קז'ה טיל כצמתקן מלקי הדנכל
קנטום טכוא דיטלון נק' קמא דנכלן מילקיס מים,
הן יטאלן חמיכס, פ'ינו קל' יטאלן, צהאריך
החל ייחד ומײומה, ווּמ' כ' כמוכ פעס צוית וצממעו
הה כעס, ע"י אומיפט יטאלן ידען צהאריך הוה

His wooden chair is still there now.

המודות, מושג של מוקוד דגמי הרכבת'ס ציוויס

- על ימוד ד', וככ"ל, שימוד ד' ח' ח' נלה מחדות
- ישלחן, ושה מהנתן לערן כמוך מני סוי'ה (ויקרא י"ט, י"ח) צע"ז נעה טוד קו', וכן נסנקתנה קה
- ממנו כלינה שאותם פיקן להמדות, ושה מוקדנו
- מיטס, וכלהלך כי' המוכית נזמי גזזה נזהה כלצה

ועתה ח' נ' לפצע עדין הלאן (נ', י"ז)
ופילט'י ח' מ' עדין מה הלאן קי'ס. ואוח
עפ'י מה שכם נמס'ק כי' לנ' קודס צבינה
הומרים אלי לי' לאן מהן לענן (מגילה כ"ח).
כי ע' רען פוגס ח'ו צבינה, וה' אין מומל
המבר'ו יוס' לאמבר'ו ען הנה קו' מנצח גדי
דבכינה ומונע רבכינה, ושה מעד'י שאליך ממה
הלאן קי'ס ול' מעד'ר רבכינה, שה' נ' ממול
ה' ז' הנה מעד'ר הלאן, והנה לענן כמוך ח'י
ה', וה' ח'ו לאן מה'רתו פוגס ד' וירגן
מפליד הלאן. עכ'ל ח'מו'ר זילצ'ה'ב' י"ע.

ולהסביר דה'ק דינה לימת נ'ר (וע' ווא'ק
מ' ח' פ'ז): יעקב רחמי צבינות,
ונודע רתמים ממוג מפק ודין, ויעקב ר' מלט
ת' מ' ממתק בגבורות של ימך נמקד אל' נכראס,
ויטלו למ' לבבות (נחמי י"ג, ט') ורבען למלי
יז'ק לומן על הממלוקה ח'ל' מ'ון כולון הקיפה
לחמת כ' המקיינו עומקן גמולה כ' עי'י'ק, וב' המתמט
בטירה מלו' צבינות וכבדיו נעל, וב' חדים
(בקפוף) לימת צבאים לסתה נגף ונטמה, הלהקפו
על הגופים, ובקב' על בנטמות, וכמו'ס'ס הרכבת'ס
(ז' ק'ס פ'ז ח' מ' מסורת טיה' פידינו וכו' יוס'
וח'ס על ימוד ד', וככ'ל שימוד ד' ח' ח' נלי^ה
חמלות ישלחן, וכן נסנקות נס הקב'ו, שה'

ו'ס'ס וסמו' ח' יטREL מותם ליהך, סיינו אל' המאכפי נטה'ם והו' צה'נו צמיה'ות
כל'ל, ו'ס'ס סמד'ר (ק'מ' ד') וסמו' אל' וסמו'
ה'ל, כי' לו דטריו הקלושים מה' דגמי להקליס
חי'ס, וכלהלך כי' המוכית נזמי גזזה נזהה כלצה
כי' מלפניהם פישלן נ'ה נ' נזר' המתקנות לך
צטמיהה, וטה'מןס כי גס כהמאכפי הש' צמלה'גה
גזה'ה, נח'ן מה'ד'ות לא'ורה וכמו' ס'ה' נ'מ'ת
[ז'ו'ן], מה'נס כהמאכפי קו' נ'פ'ל המ'ג'ה לה'
ע'ה' מה'ר'ת' ח'יך' יוכל לפועל ול'ו'ות' נ'ע'ס דרכ' ד',
ז'ו'ת ע'י' מה'ד'ות ע'ס ק'גולה צמיה'דים נ'ז'ס, וע'י'ז
נ'ז'ס צ'ו ר'ז'ט' ק'וד'ה, וע'י'ז ד'ר'יו יונ'ה'ס מה'ל'
ו'ג'נ'ק'ס נ'ג' נ'ר'פה' נ'ג'ות' נ'ג'ב'ר'ות' נ'ל' ע'נ'י'ס

ברומניות ו'ג'מ'יות:

היו'צא נ'ו מ'ו צעה' עיקר ע'מ'ינו מה'נו'
ט'נ'י' כ'לנו' ימל' נ'לה'ה ו'ה'ו' ו'ה'ג'ה,
וה' נ'ו'ל נ'ק'ג'ל ו'ה' מ'ו'ל מ'ל'ו'ם צ'מ'ים, ו'ע'י'
ה'ג'ד'מ'�' ימל' נ'ו'ה' מה'ר'ה נ'ג'ו'ל'ם ע'ול'ם ג'ה'ו'ל'
ה'כ'ל'י ו'ה'פ'ל'י כ'ל' נ'פ'ק' ו'נ'פ'ק' מ'יט'ל'ן צ'ר'ח'נ'יות
ו'ג'נ'ק'ס' למ'ן:

[ז']**ב'ה** מה'מ'רו ל'וק' ח'נ'ה'ס' נ' פ'ע' ו'ג'
(נ', י"ז), פ'ילט'י ז'ל' (צ'ס ט'ז') ח'מ'ן
ז'ו'ה, צ'ו' ד'ר'ר' מ'פ'י' ה'ל'ו'ס. ו'ק'ה' ס'ל' נ' מ'ל'ו'
ש'יע'ק'ג' ה'מ'ר' ו'ה' כ'ל' ו'ה' ג'מ'ל' ד'ר' ד'ל' ו'ה'
[ז'ו'ן] ט'יה.

וזהעןין כי' ע'ה'ע'ס' ק'ר'ה' נ'ג'ו'ה' ה'ל'מ'פו' ו'ג'
ז'ק'ב'נו' ו'ג'
(מ'ט ח'ג'), ו'ג'מ'ר' (ג'מ'ג', ג'מ'ג')
ה'ל'ק'פו' ט'ט'ל'ו' ה'מ'ל' ח' ו'ה'ק'פו' ו'ג'
ו'יט'לו' למ' לבבות (נחמי י"ג, ט') ורבען למלי
יז'ק' לומן על הממלוקה ח'ל' מ'ון כ'ול'ון הקיפה
לחמת כ' המקיינו עומקן גמולה כ' עי'י'ק, וב' המתמט
בטירה מלו' צבינות וכבדיו נעל, וב' חדים
(בקפוף) לימת צבאים לסתה נגף ונטמה, ה'להק'פו'
על הגופים, ובקב' על בנטמות, וכמו'ס'ס ה'רכ'ב'ס
(ז' ק'ס פ'ז ח' מ' מסורת טיה' פיד'נו וכו' יוס'
וח'ס על ימוד ד', וככ'ל שימוד ד' ח' ח' נלי^ה
חמלות ישלחן, וכן נסנקות נס הקב'ו, שה'

ה'תא'ו כרך י' סימן חמ"ב ס' 8

(5)

ישראל

ויהי

עבדות

נה

הגילולים לא נשא עיניו ע"ש. הנה בנות אלה בודאי הייתה רוח זמה בקרבם ומחשבות רעות כמעשה ארץ מצרים. وكבלנו מהצדיק הגאון ראי' זצ"ל בפירוש הפסוק תחילה לו, ט"ז טוב מעת לצדיק, שהטוב הוא מעט אצל על ידי וכי שמתרבבים או חיללה גובר כח הטומאה כל כך עד שבאפס מה מתמעט טבו וצדקתו, וזה טוב מעט לצדיק וגוו". אם כן מסתמא מטומאת הבנות בודאי לצדיק וגוו". ונהזoor לעניינו להתמה מה שנעלם ח"ו

הצדיק בדיבורו עושה רושם ומצביע בתורה דברי משה רבינו ע"ה שגור על עצמו ושם לו, גם ואם אין מחייב נא מספרק וגוו", ונתקאים קצטו על כל פנים להפקד שמו מפרשא אחת עין בדבריהם, ולדעתי יש גם כן איזה רמז לזה מה שברוב השנים מהקביעות חל זו באדר שהוא יום הסתלקותו של ארון הנביאים בשבוע שקורין סדר תוצאה דוק ותשכח. ואידי דשיכי אהדי מיתרמי אהדי:

ג' עז' עז' ג' עז'

ונחזר לעניינו להתמה מה שנעלם ח"ו
מאבותינו רחבי לב הדבר זה. כי בכ"י פרשיות מקץ ויגש ופרש ויחי עד הפסוק הזה נפקד מקום שם הקודש הנכתב הו"ה. ואפשר לתת טעם ואיזה רמז, כי בפרש מקץ על ידי החלומות פרעה ופתרונו של שני הדרע נתגלגלו הדבר וירדו אבותינו למצרים. ובפרש ויגש הוא תחילת הירidea שירד יעקב אבינו ע"ה ובנוו כמו שכתו ב (מו, ז) אנכי ארד עמק מצרים עין בזוה"ק. لكن נעלם שם הו"ה המורה על הרחמים וחסדים גדולים עד הפסוק הזה ליישועתך קויתי ה' שמורה על. הגואלה העתידה שניבא יעקב אבינו ע"ה כמו שפירשו המפורשים שם. لكن נתגלה שם הו"ה המרham עלינו הופרנו והגואלו ב מהרה

אמן:

בן פורת יוסף וגוי בנות צעדת עלי שור וימרוו ורבו וישטמו בעלי חיים ויל פירש שככל בנות העיר יצאו על החומה ועל הגנות להסתכל בזופיו וכל אחת השילכה אבני היה מסתכל בהם ולא נשא לשוא נפשו ואל

(5)

נשלם ספר בראשית בעוז בראש כל בימי שית

ריצן

ופרש

בגמר

איןם

בפרשי

נצביין

בקליין

ואפש

פירוי

בקדרו

הוא

שוקי

שפירות

כל זו

וכוונ

משע

תבי"

זאת,

מבין

תבי"

עה

בהאו

ומי

והיה

הנ"א הכהן אלקן יומן נסיך ג' 1927/1928

לקוטי הש"ם

מסכת ברכות

להודות לך ואידך בר אמר דוד לך
הקב"ה רבש"ע לא חפיד אני שבל
מלכ"י מזרחה ומערב יושבים אגודות
אגודות בלבודם ואני ידי מלוכלות
בדם ובשפיר ובשליא כדי לך
אשה לבעלה. סיינו כי סמיעות צי"
לאחד ממורע ועוזה מלוקים צלעות ני"
חדר, י"ח הנשים החר מרד גלווה י"ח נו"
מיינע, זה שמזעיר פנמו (מץלי נ' נ")
הס נצלה נטנתה ולחס ומות יד נפה. ויך
הנשים החר מרד עזלות סקטה נפיו ני"
משרגן צלו וקסה נפיו להתייגע, והס צכל
החל מטה מורה טרלט המר כפי שטריגט נטנו"
הייז מיעש יומר גדולה נפיו, ומכלן מוכת
אכין טהדים מומקס עזמו ויולט מסרגנו וגס
מקנס למעט נצלו מפי נזוד ספיט
נקלה פקיד, זה רומויס הלו סאנים, צכל
מלכי מורה ומעליך יטניות וטני מזור נלט
הkus, מורה ציל מארגן, וכל מלכי מורה
ומעריך יונקיס הוגדות נצלוות נצלוות וטני
לי מלוכלות וכו' וזה מורה צעוז ומינע
נצח צציל נזוד טמים ונלו נקלח חמי.

(ב) מאימתי קורין את שמע בערבי
משעה שהכהנים נכנמים
לאכול בתרומותן. סעין סדרה שלם שמע
Ճטלים סמיון טול נאכלת סלדים עזמו
ונערצים סמיון טול נאכלת סלדים עזמו, כי כל זוקל
מדש טז"מ מעשי ברכות נעין מפיהם
ההדים ונמלחא חוו וטזגו, ולכן י"ח נאלס
הכלשה לימד טמו ימ' ולחה טמו, אבל נ
נערכות לו מגילות אדיין וונעלס מעיני
ההדים חוו ימ', لكن סמיון טול נאכלת, כיון
שROLKA סהכניים מפיש למן טה טהו נעטו
מנועלים נמלול מלומה, מוש ימלחא טהו
ענעעלס לו מפישם מדס חור טז"מ וטזגו,
מכל מקוס נמיה גס לו מקדי ט' ומוש יכול
גס לו לימד טמו ימ'.

(ד) לך דוד שמרה נפשי כי חפיד
אני. לי ור' יצחק חד
אמר בר אמר דוד לך הקב"ה
רבש"ע לא חסיד אני שכ' מלכ'י
מורח ומערב ישנים עד שלוש
שעות ואני חצות לילה אקים

6

פרשת ויחי

ושכבותיו עם אבותיו [מו ל]. רשי פירש ויחי יעקב בארץ מצרים [מו כח]. פרש"י למה פרשה זו סתומה לפני שכין שנפטר יעקב אבינו נסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרת השעבוד. וכלאורה עדיין חי יעקב ולמה נסתם כאז, וגם הרץ השעבוד לא הותחל כשתמת יעקב אלא אחר מיתת יוסף וכל השבטים. וצידך לומר דהו ערעור על שלא הרגשו שהם בגלות אף כשי' לחם כל טוב מאחר תלויין בחסף של מלך מצרים ושלא להטבה הביאם הקב"ה לכאן, אלא האמת הוא שמה בהם ברשות אחרים הוא גלות גדול אף בשעה שמטיב להם, ומදלא הרגשו בזה נמצאו שהיה כבאה פתאות ולכן נסתמו עיניהם ולבם מצרת השעבוד, אבל אם היו מרגישין כשהי יעקב לא היה השעבוד כי"כ סותם עיניהם ולבם, אבל אחרי מיתה יעקב הרגשו בזה שהרי ראו בקבורת יעקב שלא רשות פרעה לא היה אפשר, ולכן הוא העורר על מה שלא הרגשו ועוד שי' יעקב חי, כמו שהרגיש יעקב שלא רצה לילך עד שבפטחו ה' ואנכי עוזר.

ויהי ימי יעקב שני היו שבע שנים וארבעים ומאת שנה וג'ו. מה שחשב מספר שני יעקב קודם יום המיתה. נראה להורות כי כל ימיו בין ימי הילדות שהייתה אצלו, בין השנים שהיא בבית עבר, ובין מה שהיא בבית לבן, בין כשהי באצע הגודל על יוסף ובין במצרים, היו כולם שווים. וגם ככל יום הוא שkol כל הימים, של ימי היה בלא שינוי בעבדת הש"ית בהאמונה ובתבטחון, והגען להמדרגה הנדולה שלו גם בילדותו כמו בוקנותו, שלנו שיר עליו דמות דיקנו חקוק בסא הכבוד [ב"ר פב ב], כי יכול להתפאר בכל ימיו.

7 55 22 Feb 2017

(ה) מלהק' יהודית ימיינית (Yiddish)

קכט דיסקין ויהי מהרייל

(1)

(8)

קשה שלא נכתב על הסדר, ויל"פ נפתלי כתוב אחר כל הברכות דהינו מראובן עד יהודה לא נכתב ברכה להדייא, ולהיודה נתנו מלוכה, דזה אינו אלא אחד, ולヨוסף נתן משיח בן יוסף, ולבנימין נתן שייה ביהם'ק בחילו, דכל הנ"ל אינו צרייך אלא אחד, ולוש להתקנות בהם, אבל לשאר שבטים שברכם מצינו (מגילה ו') שהי להם קצת קנהה כי כן טבע האדם להקפיד קצת על של חבריו עיי"ש, אבל נפתלי איתא שם שהוא הי מרצה בחלקו, והוא פ"י הכתוב הנוטן אמרי שפר פ"י שהוא בעצמו הבינו ג"כ שהליך טוב ולא הי לו תערומות קצת על השאר, וזה ג"כ פ"י הכתוב בהברכה שבירך אותו מרעהה (דברים) נפתלי שבע רצון ומלא ברכת ה', היינו שהודה להקב"ה על חלקו, ובזה ניהא ג"כ שישיר נפתלי אחר כל הברכות היינו עפ"י שראה כל הברכות הנ"ל, עפ"י לא הי מתרעם ח"ו, אבל נתן אמרי שפר ר"ל ברכות והודאות להקב"ה וקל.

ויפול ויבך עליו וישק לו. בא הכתוב לומר שכיוון ששמע יוסף שהוא לא ישא את המטה (כמו שפירש"י שכון צiosa יעקב ע"ה), ע"כ נפל על פניו אביו עכשו, ומכאן מוכחת דיעקב אבינו לא מת (כפירש"י), דאם הי' מת לא הי'(*) מנשך אותו ווקל.

(8)

ויראו אחוי יוסף כי מת אביהם. עיין פירש"י זיל בשם המ"ר, ובאמת מה

היא סברתו של יוסף הצדיק שלא קרבן (ע"ז בש"ח), ויש לומר כי בזמן שהי' יעקב אביו קיים לא הי' חושש כ"כ מה שהוא מראה לאחיו העברים יותר התקרכות ואוכל עמהם

וברש"י זיל שהקב"ה התירו לפי שעה דכתיב ואת העורבים צויתי שם לכלכלך עכ"ל. וא"כ הכי פירושנו גד גדור יגוננו ר"ל משבט גד ילכו במלחמה בתחילת כניסה ישראל לארץ בימי יהושע שהלו כחו חולזים לפני ישראל במלחמה מבואר בס' יהושע, והוא יגדור עקב ר"ל שמשבט גד יצא אליו הנביא בעקבא יבוא ויגאלנו, והוא יאסוח את ישראל בעקבא דמשיחא, ויגדור ר"ל יעשה אותם גודדים גודדים (או ר"ל יגדור מלשון יאגוד וחסר פה אלף ור"ל יעשה אותם לאוגודה אחת כמאמר חז"ל סוף עדיות כי אין אליו בא אלא לעשותם שלום בצלום), וא"ת הלא היה זמן שייה רעב בעולם בעת שעצר טל ומטר שלש שנים ומאיןichi, ע"ז אמר מאשר שמנת לחמו, היינו שבבית האשאה האלמנה שהיא amo של יונה שהוא משבט אשר, היה לו שם לחם עם שמן כמה"כ כד הקmach לא קלחה וצפתה השמן לא חסר בדבר ה' אשר דבר ביד אליו (מלכים יז. ט"ז), והוא יתן מעדרני מלך, הוא רמזו שהקב"ה שלח לו ביד העורבים לחם ובשר בבוקר ובערב מבוי טבח דאהאב שהי מלך ישראל, והוא מרמו על הקב"ה שיזוע כי "והוא" אחד משמותיו של הקב"ה עיין סוכה גבי אני והוא הוועעה נא, ור"ל שהקב"ה התיר לו לפি שעה לאכול העודנים האלה וכUMBORR שחולין שם עפ"י הדברו שאני וככפרש"י שם, ויהי פירוש יtan ר"ל שישלח לו, וגם יtan לו רשות לאכול המעדני מלך, והוא רמזו נפלא ודוו"ק.

נפתלי אלה שלוחה הנוטן אמרי שפר. עיין במפרשים שהקשו על סדר השבטים בברכותיהם כאן, וגם על נפתלי

(9)

כספי, והלא גנאי הוא לו".

ונראה דמבואר בגם' דהמתיר לומר דברי שבחו הוא רק ממשום שהז"ל קבעו לומר הר' שבחו. ויסוד זה נרמז בפסוקים של תהלה לדוד דכתיב "ארומך אלוקי המלך ואברכה שמן לעולם ועד", בכל יום אברכך ואגדלה שמן לעולם ועד" - דהינו שככל يوم יש חיוב לשבח לה' תמיד. אמנם קשה למלאות חיוב זה כראוי ממשום ש"גadol ה'" ומהולל מادر ולגדלו אין חקר" - כלומר דא' אפשר לאדם לתאר ולהביע את שבחו של הקב"ה במלואו, דכל דברי שבחו שיאמר אינם מספיקים להביע את שבחו של ה' יתב'. וכואורה לפיז' היה צדיק להיות אסון לומר דברי שבח לה' אלא דיש מתיר לומר דברי שבח - "דור לדור ישבח מעשיך וגבורותיך יגידו", דהמתיר לומר דברי שבח הוא שדורות הראשונים קבעו לומר דברי שבח ושירה, ע"כ אף לנו מותר לומר דברי שבח ושירה לה' שבזה אנו מקיימים מסורת אבותינו. וע"כ דוד המלך משין ואומר "הדר כבוד הוודיך ודבריך נפלתיך אשיהה".

דף ע"ב. גם' זו"ל אר"י נגעים ובונם אין יסורים של אהבה ונגעים לא וחתנייא כל מי שיש בו אחד מרבעה מראות נגעים הללו אין אלא מזבח כפורה וכור' ואב"א הא לנ' והוא להו עכ"ל. פירוש רשי' (ד"ה הא לנ' והוא להו) זו"ל בא"י שערן חומה מקודשת בה ומצורע טעון שלוחה חזקה להן אין יסורים של אהבה, אבל שאין טעוני שלוחה וחן מזבח כפורה הו יסורים של אהבה עכ"ל. והקשו עליו בתוס' (ד"ה הא לנ') "דשלוחה מהנות לא היה נהוג אלא בזמן שהיובל נהוג וכור' והאיך היה מדבר ר' יוחנן מדבר שלא היה נהוג ביוםיו".

ויל' דרש' סובר דעת'ך רקדושת בתיהם ערי חומה תליה ביובל ובטלה בזיהו, מ"מ דין שלוחה

להחפכל שמונה עשרה מדין דעלום יסדר אדם שבחו של מקום ואח"כ יתפלל וכדברנו לעיל. משא"כ באמירת אשרי ג' פעמים ביום שיטודהו משום דעתך ביה יסוד הבטחון בה' שzon את הכל - וכדכתיב "פותח את ירך ומשביע לכל כי רצון", ואית ביה נמי פסוק שבח בסדר אלף בית שהן כ"ב אותן המרומות על התורה (5).

ודרך אגב יש להעיר דמבואר בגמרה דמעלת הפרק דתhalb לה דוד שהסביר שבו מסודר כפי האל"ף ב"ית. ונראה לבאר שבאמת אי אפשר לאדם למלאות את חובתו לשבח את ה' יתב' כדין כי אין יכולת של האדם לשבח ולהודות לה' יתב' כראוי, וכנוטח תפלת נשמה "אללו פינו מלא שירה כים ולשוניינו רנה כהמוני גליו וכו' אין אנחנו מספיקים להודות לך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו ולבך את שמן מלכנו על אחת אלף אלף ואלפי רבי רבבות פעמים הטובות ניטים ונפלאות שעשית עם אבותינו ועמננו". ולכן אנו מסודרים את השבח של ה' יתב' בטהלה לדוד בסדר של האל"ף ב"ית, מאל"ף עד תי"ו, להורות שאפילו אם האדם משתמש בכל האותיות כולן נמי לא יוכל לקיים כל חובת השבח לה'.

ולפי' נראה דבאמת אף אמרת שבח לה' ית' צריכא מתיר, כי מאחר שאדם יודע שלא י מלא את חובתו לשבח לה' בדבריו כראוי לכואורה יהא אסור לו לומר רק קצת דברי שבח. וכן נמי מוכחה מהגמרא לקמן (לג): "ההוא דנחת קמיה דרי' חנייא אמר האל הגדל והנורא והאדיר והעוז והיראו החזק והאמץ וההדי והנכבד וכו', כי סיים אל' סיימתינהו לכלי' שבח דמרק למה לי כולי האי, אן הני תלת תלת דאמרינן אי לאו דאמריננו משה רבינו באורייתא ואתו ואנשי הכנסת הגדולה ותקנינו בהפללה לא הוין יכולין למימר להו ואת אמרת כולי האי, משל מלך בשור ודם שהיו לו אלף אלפי דיני זהב והיו מקלסין אותו בשל

ס' 112 מ' 112 ה' 112 ס' 112 ג' 112
ס' 112 מ' 112 ה' 112 ס' 112 ג' 112

(5) ועיין במרש"א בח"א.

(9)